

PITANJA I ODGOVORI

Djelatnost medicine rada postala je napokon prepoznatljiva i nezamjenjiva djelatnost primarne zdravstvene zaštite. Prepoznata je i u zdravstvenom sustavu i od poslodavaca. Specifičnu zdravstvenu zaštitu provode specijalisti medicine rada koji imaju sklopljen ugovor s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje (u daljnjem tekstu: Zavod). Propisi iz područja zdravstvene zaštite, zdravstvenog osiguranja i zaštite na radu usklađeni su i obvezuju poslodavce da za potrebe provođenja specifične zdravstvene zaštite izaberu specijalistu medicine rada koji ima sklopljen ugovor s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje.

Primjećujemo da je sve intenzivnija i kvalitetnija komunikacija poslodavaca i Zavoda. Postoji interes i želja da se saznaju sve novine u propisima o specifičnoj zdravstvenoj zaštiti. Kako je ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju došlo i do određenih promjena u načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu i prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja, poslodavci se sve više zanimaju za detalje u propisima iz ovog područja. To je dobar znak da radno aktivna populacija ostaje u središtu pozornosti kako poslodavaca tako i cijelog sustava. Treba istaknuti važnost pravodobnog raspolaganja vjerodostojnim informacijama kako bi se ispravno postupilo u bilo kojoj situaciji. Naravno važno je znati od kojih institucija se mogu dobiti točne informacije, jer nije očekivano da poslodavci poznaju sve

propise iz područja obveznog zdravstvenog osiguranja uključujući specifičnu zdravstvenu zaštitu kao i postupak utvrđivanja ozljede na radu.

Za pretpostaviti je da gotovo svi građani u Republici Hrvatskoj znaju kako je Zavod u proteklih nekoliko godina uložio iznimne napore da bi se stope bolovanja dovele u prihvatljive i ugovorene okvire. To je napokon i postignuto. Iz mjeseca u mjesec sve je manji broj dana bolovanja, a smanjenja se mjere u tisućama dana. Uz proaktivni pristup Zavoda svakako treba istaknuti i povećani interes poslodavaca da privremena nesposobnost za rad bude isključivo u funkciji kada postoje medicinski opravdani razlozi. Vrijedno je spomenuti da zahtjevi za kontrolu bolovanja koje dostavljaju poslodavci u pravilu sadrže i paramedicinske podatke koji Zavodu kao informacije mogu biti od koristi.

1. Može li poslodavac zbog provođenja specifične zdravstvene zaštite radnika izabrati doktora specijalistu medicine rada koji nema sklopljen ugovor s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje?

Na osnovi članka 21. važećeg Zakona o zdravstvenoj zaštiti, specifičnu zdravstvenu zaštitu, koja među ostalim obuhvaća prethodne te periodične zdravstvene preglede za poslove na kojima radnici mogu raditi samo nakon prethodnog i redovnog utvrđivanja zdravstvene sposob-

nosti, radnici ostvaruju sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju (N.N., br. 80/13. i 137/13.).

Radnici specifičnu zdravstvenu zaštitu ostvaruju kod doktora specijaliste medicine rada koji s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje ima sklopljen ugovor o provođenju specifične zdravstvene zaštite, u skladu sa člankom 3. Odluke o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju specifične zdravstvene zaštite radnika (N.N., br. 47/14.).

Navedeno je u skladu i s odredbom članka 80., stavka 2. Zakona o zaštiti na radu (N.N., br. 71/14.) kojom je propisano da poslodavac ugovara usluge medicine rada sa zdravstvenom ustanovom koja obavlja djelatnost medicine rada, odnosno sa specijalistom medicine rada u privatnoj praksi, u skladu s propisima o zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju.

Kako bi radnici ostvarivali specifičnu zdravstvenu zaštitu sukladno navedenim propisima, poslodavac treba imati izabranog doktora specijalistu medicine rada koji ima sklopljen ugovor s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje.

2. Kakav je postupak ako se tijekom periodičnog pregleda radnika utvrdi potreba za provođenjem kontrolnog pregleda u slučajevima kada se iz medicinskih razloga ne može donijeti konačna ocjena o zdravstvenoj sposobnosti radnika?

Utvrdi li se tijekom periodičnog pregleda potreba za provođenjem kontrolnog pregleda s obzirom na odstupajuće vrijednosti nalaza pretraga, ugovorni specijalist medicine može:

1. izdati uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti radnika u kojem će naznačiti ponovnu provjeru zdravstvene sposobnosti u roku koji ne može biti dulji od 6 mjeseci ili
2. izdati uvjerenje o privremenoj nesposobnosti radnika uz naznaku razloga zbog kojih se nije mogla utvrditi zdravstvena sposobnost u za to predviđenoj rubrici, uz navođenje roka u kojem je potrebno izvršiti ponovnu provjeru (ne dulje od 6 mjeseci).

Poslodavac upućuje radnika na kontrolni pregled uputnicom RA-2 uz naznaku na tiskanici da se radi o kontrolnom pregledu.

Ako je, u prvom slučaju, nakon obavljenog kontrolnog pregleda utvrđeno da je radnik sposoban za obavljanje navedenih poslova, izdaje se uvjerenje s datumom obavljenog kontrolnog pregleda, a rok za ponovnu provjeru zdravstvene sposobnosti teče od datuma obavljenog periodičnog pregleda.

U drugom slučaju, ako je kontrolni pregled obavljen nakon privremene nesposobnosti radnika za rad na određenim poslovima s posebnim uvjetima rada te je nakon obavljenog kontrolnog pregleda utvrđeno da radnik može obavljati navedene poslove, izdaje se uvjerenje s datumom kontrolnog pregleda, a rok za ponovnu provjeru zdravstvene sposobnosti teče od datuma provedenog kontrolnog pregleda.

3. Djelatniku tvrtke utvrđen je pritvor za vrijeme privremene nesposobnosti za rad zbog priznate ozljede na radu. Ostvaruje li radnik u tom slučaju i nadalje pravo na naknadu plaće na teret sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje?

Temeljem članka 15. Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti (N.N., br. 75/14.) osiguraniku kojem je u vrijeme privremene nesposobnosti za rad uzrokovane priznatom ozljedom na radu određen pritvor pripada naknada plaće u visini jedne trećine naknade, a ako uzdržava obitelj u visini jedne polovice pripadajuće naknade. Tako umanjena naknada pripada osiguraniku dok traju razlozi za privremenu nesposobnost za rad.

Privremenu nesposobnost za rad za vrijeme trajanja pritvora utvrđuje izabrani doktor osiguranika na prijedlog doktora medicine ustanove u kojoj se osiguranik nalazi i uz priloženu medicinsku dokumentaciju.

Nakon otpuštanja iz pritvora, u slučajevima kada je osiguranik pravomoćnom presudom oslobođen optužbe ili je optužba odbijena, odnosno kada je postupak protiv osiguranika pra-

vomoćnom presudom obustavljen, osiguranik ostvaruje pravo na obustavljeni dio plaće.

Osiguraniku koji se nalazi na izdržavanju kazne zatvora ne pripada pravo na naknadu plaće zbog privremene nesposobnosti za rad zbog priznate ozljede na radu, a u skladu sa člankom 16., stavkom 1. navedenog Pravilnika.

4. Radnik se ozlijedio na radu u inozemstvu gdje se još nalazi na liječenju. U tijeku je postupak utvrđivanja ozljede na radu pred nadležnim regionalnim uredom Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Ostvaruje li navedeni radnik pravo na naknadu plaće i za vrijeme boravka, odnosno liječenja u inozemstvu ako mu bude priznata ozljeda na radu?

Osiguraniku koji je upućen na rad u inozemstvo naknada plaće zbog priznate ozljede na radu pripada u skladu s odredbama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i propisa Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti.

Sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju naknada plaće zbog priznate ozljede na radu pripada osiguraniku od prvog dana privremene nesposobnosti za rad uzrokovane predmetnom ozljedom.

Uredbom br. 883/2004 Europskog parlamenta i vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji

sustava socijalne sigurnosti, kao osnovnom uredbom, propisano je da osigurana osoba koja boravi ili privremeno boravi u drugoj državi članici, različitoj od nadležne države ima pravo na novčana davanja na teret nadležne ustanove sukladno zakonodavstvu nadležne države članice (članak 21., stavak 1. u svezi sa člankom 36., stavkom 3.).

U skladu s Uredbom broj 987/2009 Europskog parlamenta i vijeća od 16. rujna 2009. o utvrđivanju postupka provedbe Uredbe br. 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (provedbena uredba), podaci iz potvrde o nesposobnosti za rad osigurane osobe sastavljene u drugoj državi članici na temelju medicinskih nalaza liječnika ili ustanove koja je obavila pregled, imaju istu pravnu valjanost kao i potvrda sastavljena u nadležnoj državi članici (članak 27., stavak 8. u svezi sa člankom 33., stavkom 1.).

Osiguraniku upućenom u inozemstvo *izvan područja primjene propisa Europske unije* isplaćuje se naknada plaće na teret sredstava Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, sukladno članku 14., stavku 2. Pravilnika o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu, samo za vrijeme boravka u Republici Hrvatskoj, ako to nije u suprotnosti sa sklopljenim međunarodnim ugovorima.

Veronika Laušin, dr. med.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, Zagreb